

ESPAI D'OPINIONS**Nº317**
Setembre 2013**Damià Pons****Exconseller d'Educació i
Cultura del Govern Balear**

LA DIGNITAT DELS ENSENYANTS

Publicat a AraBalears (setembre 2013)

Va ser el maig del 2003, en ocasió d'un míting preelectoral, quan Jaume Matas va acusar per primera vegada els docents balears de manipular els alumnes. En realitat, aquests suposats manipuladors el que de veritat feien era complir la lletra i l'esperit de dues lleis i un decret que eren vigents -l'Estatut, la llei de normalització lingüística (LNL) i el decret 92/1997, conegut com a decret de mínims-, en els tres casos aprovats amb els vots del Partit Popular. Tota la legislació abans esmentada, encomana als poders públics -i per extensió, per tant, als servidors públics- que impulsin l'ús del català en els diferents àmbits de la vida social -molt especialment en l'escolar- i també que fomentin la preservació d'aquells trets identitaris bàsics que fan de les Balears una nacionalitat històrica diferenciada de la castellana, que és la dominant en el conjunt de l'Estat. El PP, en coherència amb la seva estratègia permanent de fer befa de les paraules més nobles -diuen que actuen en defensa de la llibertat i encara no han condemnat la dictadura franquista, s'autopresenten com l'encarnació màxima de la responsabilitat i simplement per raons partidistes sembren de confusió i de conflictivitat tot el món educatiu, s'autoproclamen liberals i tanmateix amb molta freqüència no poden evitar la temptació autoritària-, a hores d'ara pretén aparèixer com el partit que garanteix la neutralitat ideològica de l'escola enfront d'uns professors que exerceixen compulsivament d'adoctrinadors. O sigui, els qui intenten aplicar a les escoles de les Balears el programa de la FAES -la fàbrica de consignes que dirigeix José M. Aznar-, els qui fan seguidisme del Círculo Balear i ignoren els dictàmens de dos departaments de la UIB, desqualifiquen aquells ensenyants que tan sols pretenen fer realitat a les aules els objectius que el nostre Estatut, la nostra LNL, la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries i la Declaració Universal de Drets Lingüístics prescriuen com a desitjables per al nostre sistema docent. Ens trobam davant un fet increïble: un partit i una administració que prenen decisions en contra de la legalitat, es dediquen a

criminalitzar uns professionals que amb els seus actes acaten i compleixen la legalitat.

Qualsevol persona mínimament sensata que conegui una mica el món educatiu sap que l'èxit escolar -treure el màxim rendiment possible de la capacitat d'aprenentatge de cada alumne- en gran mesura es fonamenta en la implicació vivencial i l'eficiència dels professors i en la competència dels equips directius com a gestors de la complexitat dels centres. Qualsevol administració que tengui sentit comú hauria de saber que l'intervencionisme i el dirigisme unidireccional practicats des de la cúpula política estan condemnats, per força, al fracàs més absolut. Una administració sensata i veritablement democràtica hauria de pretendre que les actuacions que s'han de dur a terme en l'àmbit escolar siguin el resultat de la convergència dels múltiples factors i dels diferents plantejaments i interessos que estan en joc: el programa electoral del partit que governa, l'opinió de les forces polítiques que hi ha a l'oposició, els criteris científics exposats pels professionals, els estudis avaluatius i contrastats que hagin realitzat els experts, l'experiència dels ensenyants adquirida directament a les aules, els interessos formatius objectius dels alumnes, el punt de vista dels equips directius, les opinions i les expectatives dels pares... Una administració que actua responsablement no funciona a cops d'autoritarisme sinó que aspira a crear complicitats i a construir un lloc de trobada còmode per a totes les parts de la comunitat educativa, alhora que procura establir els vincles cooperatius que calguin amb el conjunt de la societat.

El PP ha anat promentent "autopistes de l'educació", "lliure elecció de llengua", incrementar l'autonomia dels centres, potenciar les competències dels directors, enfortir l'autoritat dels docents i prestigiar la seva figura... Idò bé, a l'equador de la legislatura, els fets objectius canten: ha reduït en 800 places la plantilla del personal docent, ha imposat per decret llei una distribució homogènia de les llengües d'aprenentatge, ha suprimit la capacitat dels centres de decidir el seu projecte pedagògic i lingüístic, ha desautoritzat els directors i els ha volgut utilitzar únicament com a comissaris polítics, ha menystingut el paper dels pares fins al punt que s'ha atrevit a conculcar les competències que la llei estatal d'educació atorga als consells escolars, ha posat en entredit la professionalitat dels professors i els ha desacreditat un dia rere l'altre...

En relació als ensenyants, el PP té un comportament que s'assembla moltíssim al d'un maltractador: a la víctima, primer la menysprea, intenta fer-li perdre l'autoestima; després, la ignora, la tracta com una mena d'objecte mancat de drets i de criteri propi; finalment, la castiga, ja sigui moralment, econòmicament o administrativament. Ens hem de remuntar a l'època del primer franquisme per trobar un poder polític que tengui tanta animadversió als docents com la que demostra el PP de Bauzá. Recordem que els mestres de la República foren un sector especialment represaliat per la dictadura. En l'actualitat, els ensenyants pateixen l'acarnissament compulsiu del PP balear. Amb aquesta actuació pretenen desmoralitzar i desmobilitzar un sector professional que molt majoritàriament té capacitat de pensament autònom i crític, una considerable voluntat de compromís cívic, una cultura pràctica de funcionament democràtic i una actitud d'adhesió activa a la cultura i a la llengua catalanes... És evident que un dels objectius del programa d'enginyeria social que el PP pretén aplicar

a les Balears és el de desactivar les potencialitats transformadores del sector docent, a les quals perceben com a contràries als seus interessos de partit.

En l'actual conflicte entre l'administració del PP i la comunitat educativa hi ha molts d'elements importants en joc. Un d'ells és la dignitat dels ensenyants. Afortunadament, els qui coneixem i formam part del món educatiu sabem que són molts més dels que el PP desitjaria els que sabran fer-se respectar.